

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร เป็นเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสวาท บ้านคำไฮ ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง ปีการศึกษา 2559 ห้องเรียน 3 ห้อง จำนวน 45 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดศรีสวาท บ้านคำไฮ ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง ปีการศึกษา 2559 ซึ่งได้มาจากการเลือกเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออก ของเด็กปฐมวัย จำนวน 30 แผน

2. นิทานที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาทสมมติเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ 1) นิทานเรื่อง กูกี้กิ๊กไม่สบาย 2) นิทานเรื่องกระรอกน้อยไม่มีระเบียบ 3) นิทานเรื่องลูกหมูสามตัว 4) นิทานเรื่องตลาดสดใกล้บ้าน 5) นิทานเรื่องเจ้าโต้งกับดวงอาทิตย์ 6) นิทานเรื่องสิงโตหมาจิ้งจอกและสัตว์ป่า 7) นิทานเรื่องคนเกียจคร้านทำนา 8) นิทานเรื่องมดกับตั๊กแตน 9) นิทานเรื่องหัวผักกาดยักษ์ 10) นิทานเรื่องหมึกกับนักเดินทาง

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในด้านภาษา เป็นแบบข้อคำถามที่เป็นรูปภาพเสมือนจริง รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

4. แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการกล้าแสดงออก มีลักษณะเป็นข้อคำถามที่เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมเชิงบวก จำนวน 10 ข้อ มีการแสดงออก 5 ลักษณะ ได้แก่ การกล้าแสดงออกทางวาจา, การกล้าแสดงออกทางท่าทาง, การกล้าทำกิจกรรมและลองทำสิ่งใหม่ๆ, การกล้าแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ, และมีความภาคภูมิใจในตนเอง ความเหมาะสมเป็น 3 ระดับ คือ ดี ระดับคุณภาพ 3 ปานกลาง ระดับคุณภาพ 2 น้อย ระดับคุณภาพ 1

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมดังนี้

1. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ

ประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
- 1.2 ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
- 1.4 ศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.5 กำหนดรูปแบบของการจัดประสบการณ์ และเขียนแผนการจัด

ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย โดยยึดยึดองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์เป็นหลัก ได้แก่

- 1.5.1 หัวเรื่อง
- 1.5.2 สารระสำคัญ
- 1.5.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.5.4 สารการเรียนรู้
- 1.5.5 กิจกรรมการเรียนรู้
  - 1.5.5.1 ขั้นนำ
  - 1.5.5.2 ขั้นสอน
  - 1.5.5.3 ขั้นสรุป
- 1.5.6 สื่อการเรียนรู้
- 1.5.7 การวัดและประเมินผล
- 1.5.8 ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร
- 1.5.9 บันทึกผลหลังการสอน
- 1.5.10 ภาคผนวก

1.6 กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ จำนวน 10 หน่วย ได้แก่ แสนสบายกินดีมีสุข, หนูจำหนูทำได้, บ้านสุขสันต์, สายใยชุมชน, วัน-คืนชื่นชอุรา, นานาสัตว์โลก, ข้าวดีมีประโยชน์, ขยันเหลือใจมคน้อย, อร่อยผักผลไม้, คมนาคม และกำหนดขั้นตอนการดำเนินการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ในช่วงของกิจกรรมเสริมประสบการณ์ ระหว่างเวลา 10.30-11.00 น. จัดประสบการณ์ ทุกวัน ทั้งหมด 10 สัปดาห์ ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม-23 ธันวาคม 2559 จำนวน 10 หน่วย ในจำนวน 30 แผน คือ หน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วย นำไปจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 3 ครั้งๆ ละ 30 นาที

ตาราง 3 การจัดประสบการณ์การแสดงผลบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออก
ของเด็กปฐมวัย

แผนการจัด ประสบการณ์	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
หน่วยที่ 1 แผนที่ 1, 2, 3 เรื่อง แสนสบาย กินดีมีสุข	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพูด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง กูกี้ก็โง่สบาย	1 ชั่วโมง 30 นาที
หน่วยที่ 2 แผนที่ 4, 5, 6 เรื่อง หนูจำหนูทำได้	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพูด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง กระรอกน้อยไม่มี ระเบียบ	1 ชั่วโมง 30 นาที
หน่วยที่ 3 แผนที่ 7, 8, 9 เรื่อง บ้านสุขสันต์	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพูด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง ลูกหมูสามตัว	1 ชั่วโมง 30 นาที
หน่วยที่ 4 แผนที่ 10, 11, 12 เรื่อง สายใยชุมชน	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพูด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง ตลาดสดใกล้บ้าน	1 ชั่วโมง 30 นาที

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนการจัด ประสบการณ์	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
หน่วยที่ 5 แผนที่ 13, 14, 15 เรื่อง วัน-คืนขึ้น-นุรา	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพุด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง เจ้าไต้กับดวง อาทิตย์	1 ชั่วโมง 30 นาที
หน่วยที่ 6 แผนที่ 16, 17, 18 เรื่อง นานาสัตว์โลก	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพุด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง สิงโต หมาจิ้งจอก และสัตว์ป่า	1 ชั่วโมง 30 นาที
หน่วยที่ 7 แผนที่ 19, 20, 21 เรื่อง ข้าวดีมีประโยชน์	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพุด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง คนเกียจคร้าน ทำนา	1 ชั่วโมง 30 นาที
หน่วยที่ 8 แผนที่ 22, 23, 24 เรื่อง ขยันเหลือเจ้ามด น้อย	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพุด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน	1 ชั่วโมง 30 นาที
หน่วยที่ 9 แผนที่ 25, 26, 27 เรื่อง อร่อยผักผลไม้	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพุด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง หัวผักกาดยักษ์	1 ชั่วโมง 30 นาที

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนการจัด ประสบการณ์	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา
หน่วยที่ 10 แผนที่ 28, 29, 30 เรื่อง คมนาคม	1. ฟังและตอบคำถามจากเรื่องใน นิทานได้ 2. พุดคำศัพท์จากภาพได้ 3. มีความมั่นใจในการพูด สนทนา โต้ตอบคำถาม และกล้าแสดงออก 4. ปฏิบัติตามข้อตกลงได้	นิทานเรื่อง หมึกกับนักเดินทาง	1 ชั่วโมง 30 นาที

1.7 เขียนแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 30 แผน ใช้เวลาในการจัด
ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน 15 ชั่วโมง

1.8 นำแผนการจัดประสบการณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้
สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ของแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อขอรับการ
เสนอแนะในส่วนที่บกพร่อง

1.9 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
5 ท่าน ประกอบด้วย

1.9.1 ดร.อุษา ปราบหงษ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.9.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธนาพันธ์ กุลไพบุตร อาจารย์ประจำ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.9.3 นางนิภาวรรณ เดชบุญ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม

1.9.4 นางศิริลักษณ์ แสงบุญเรือง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนปากฉุน (ปากฉุนผดุงวิทย์) อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1.9.5 นางทิพวรรณ บุพศิริ ครูวิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

การศึกษาปฐมวัย โรงเรียนบ้านหาดแพง (หาดแพงวิทยา) ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

1.10 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และเหมาะสมกับเวลา

1.11 ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดประสบการณ์ โดยตรวจสอบ ความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิกอร์ท (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 69-71) ดังนี้

เหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
เหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
เหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

1.12 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาประเมิน หาค่าเฉลี่ย และกำหนดเกณฑ์การแปลผลเพื่อเป็นแนวทางในการแปลความหมาย ของผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 162)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51-3.50	เหมาะสมมาก
2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	เหมาะสมน้อย
1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

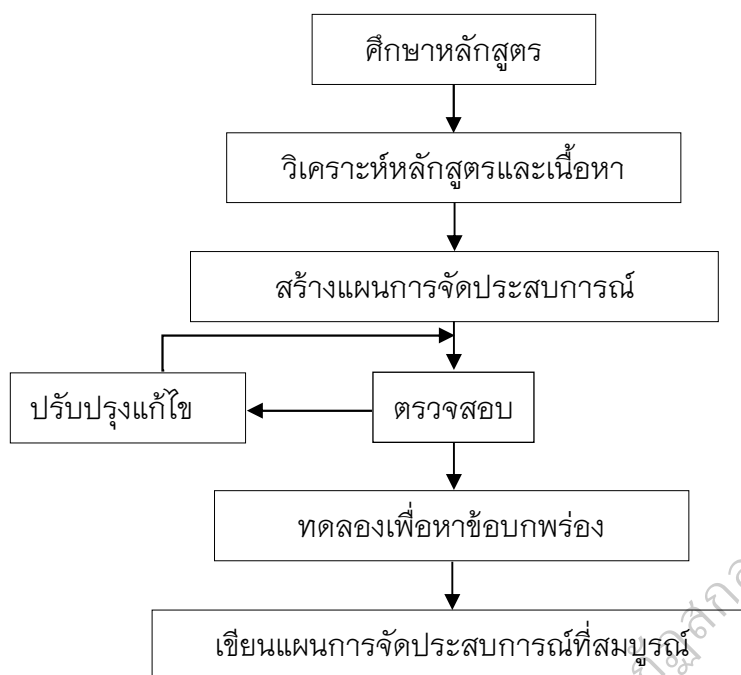
1.13 เกณฑ์ตัดสินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ ต้องมีค่าเฉลี่ยของคะแนน จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป การประเมิน ระดับความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์

การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษา และการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย และผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับที่เหมาะสมมากที่สุด

1.14 นำแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ภาคสนามกับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหาดแพง บ้านหาดแพง ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง ปีการศึกษา 2559 จำนวน 16 คน ทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 หน่วย 3 แผน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ เวลา สื่อ และการวัดผลประเมินผล แล้วนำแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

รายละเอียดขั้นตอนการสร้างและวิธีการหาคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังภาพประกอบ 4 (พงศกร ศรเพชร, 2556, หน้า 122)

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการสร้างและวิธีการหาคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์ การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

2. การสร้างแบบประเมินวัดความสามารถทางด้านภาษา

มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

2.2 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบประเมินวัดความสามารถทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย จากหนังสือต่างๆ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พัฒนาการความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออก

2.3 ศึกษาคู่มือการประเมินพัฒนาการระดับปฐมวัย

2.4 ศึกษาคำศัพท์ใกล้ตัวเด็กปฐมวัยที่ชอบ และใช้ในชีวิตประจำวัน นำคำศัพท์ที่ได้มาจัดเรียงลำดับหมวดของคำศัพท์ แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบวัด ความสามารถทางด้านภาษา ของเด็กปฐมวัย

2.5 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษา สำหรับ เด็กปฐมวัยให้ครบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหา แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษา ดังกล่าวเป็นแบบทดสอบที่มีข้อความที่เป็นรูปภาพเหมือนจริง รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ

2.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษาในด้านการฟังที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อพิจารณาเสนอแนะข้อบกพร่อง จากนั้นแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นชุดเดิมดังกล่าวแล้วข้างต้น โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบดังกล่าว ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้นวัดไม่ได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านภาษากับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

ตาราง 4 ตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษากับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์	ข้อทดสอบ
นักเรียนสามารถบอกชนิดของเสียงที่ได้ยินได้ถูกต้อง	ข้อ เสียงเป็ด (ก๊าบ ก๊าบ)

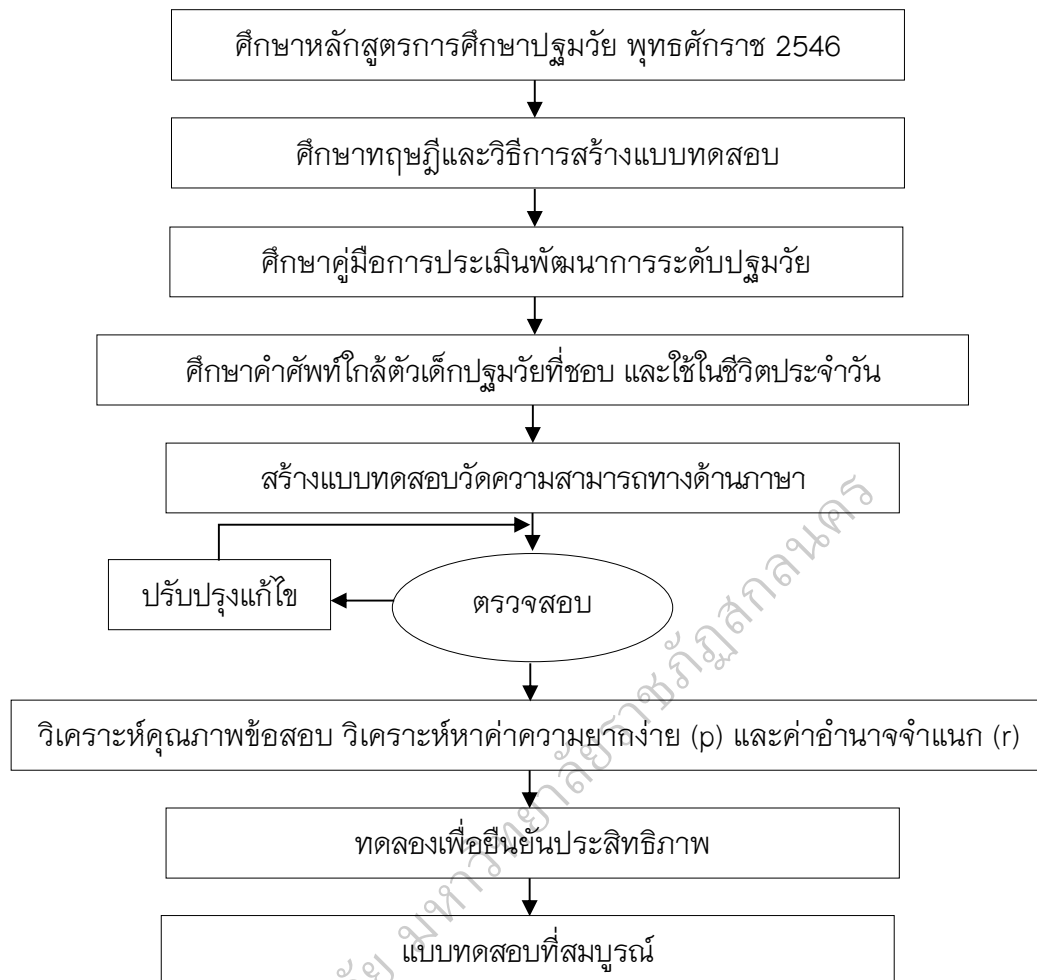
2.7 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในด้านภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม มาคัดเลือกและปรับแก้แบบทดสอบบางส่วน แล้วคัดเลือกข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดความสามารถกับจุดประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์พิจารณาความเห็นตรงกัน 3 ใน 5 ท่าน เลือกไว้ 40 ข้อ โดยทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8-1.00 มาจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบ

2.8 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหาดแพง บ้านหาดแพง ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัด นครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 16 คน โดยนำกระดาษคำตอบที่เด็กปฐมวัยตอบเสร็จแล้วมาตรวจ ให้คะแนน ซึ่งข้อที่เด็กตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่เด็กตอบผิดให้ 0 คะแนน

2.9 วิเคราะห์คุณภาพข้อสอบ วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เพื่อทำการเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้วเป็น แบบทดสอบที่มีข้อคำถามที่เป็นรูปภาพเหมือนจริง โดยแยกเป็นแบบทดสอบวัด ความสามารถด้านการฟัง ตอนที่ 1 เลือก 5 ข้อ ตอนที่ 2 เลือก 5 ข้อ รวม 10 ข้อ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการพูด ตอนที่ 1 เลือก 5 ข้อ ตอนที่ 2 เลือก 5 ข้อ รวม 10 ข้อ เป็นจำนวน 20 ข้อ

2.10 นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษา ที่คัดเลือกแล้ว ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหาดแพง บ้านหาดแพง ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาลตำบลหาดแพง เป็นเด็กปฐมวัย คนละกลุ่มกับเด็กปฐมวัยที่ใช้แบบทดสอบหาความยากง่ายของข้อสอบ โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson (KR_{20}) โดยกำหนดค่าว่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.76 ขึ้นไป ปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.91

2.11 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดของขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ เพื่อวัดความสามารถทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย สรุปได้ ดังภาพประกอบ 5 (พงศกร ศรเพชร, 2556, หน้า 126)

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการสร้างและวิธีการหาคุณภาพ แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

3. การสร้างแบบประเมินพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาเทคนิคการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยโดยอิงกับ

องค์ประกอบของการกล้าแสดงออก

3.3 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบประเมินการกล้าแสดงออก

ซึ่งจะต้องนำไปประเมินเด็กในช่วงระหว่างเรียน

3.4 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินการกล้าแสดงออก และกำหนดรูปแบบของการกล้าแสดงออกต่อการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออก ของเด็กปฐมวัย มีลักษณะชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคอร์ท (Likert) (ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ, 2543, หน้า 109)

3.5 เขียนรายงานการประเมินแต่ละประเด็น จากนั้นนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ดังรายชื่อที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะ ความถูกต้องเหมาะสม ในด้านความสอดคล้องของเนื้อหา และความสอดคล้องของ พฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งใช้การตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Congruence) โดยให้พิจารณาตรวจสอบคะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมนั้นไม่ได้ วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้

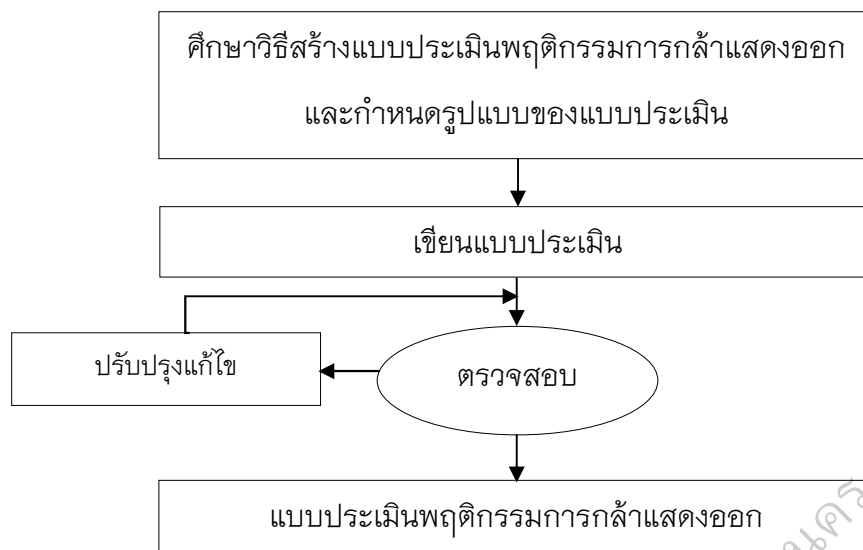
คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมนั้น วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้

คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าแบบสังเกตพฤติกรรมนั้น วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้

โดยถือเกณฑ์ว่าแบบสังเกตพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่มี ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่ ใช้ได้แบบประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

3.6 เลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการคัดเลือกได้ ข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 10 ข้อ เด็กมีพฤติกรรมการแสดงออก 5 ลักษณะ ได้แก่ การกล้าแสดงออกทางวาจาด้วยความมั่นใจ, การกล้าแสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจ, การกล้าทำกิจกรรมและลองทำสิ่งใหม่ๆ, กล้าแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ, มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีการจัดระดับคุณภาพความเหมาะสมเป็น 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง น้อย ใช้สัญลักษณ์เป็นภาพหน้าคน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 3 2 1 ตามลำดับ

3.7 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินแล้วนำไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป (พงศกร ตรีเพชร, 2556, หน้า 128)

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการสร้างและวิธีการหาคุณภาพแบบประเมินพฤติกรรม
การกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงทดลอง (Pre-Experimental Design) มีรูปแบบดำเนินการทดลองคือมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว มีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง และวัดหลังการทดลอง 1 ครั้ง ได้ดำเนินการทดลอง One Group Pretest-Posttest Design (ลัชน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 248-249) มีแบบแผนดังตาราง 5

ตาราง 5 แบบแผนการทดลอง One Group Pre-test Post-test Design

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
E	T ₁	X	T ₂

E หมายถึง กลุ่มทดลอง

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)

X หมายถึง การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบ

การเล่นิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

ระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยจัดประสบการณ์ทั้งหมด 30 แผน ใช้เวลา 15 ชั่วโมง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม-23 ธันวาคม 2559 ทั้งนี้ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษา ก่อนเรียนและหลังเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัดศรีสว่าง บ้านคำไฮ ตำบลหาดแพง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สังกัดเทศบาล ตำบลหาดแพง จำนวน 20 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประเมินผลก่อนเรียน (Pretest) โดยนำแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษาในด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้เด็กทดสอบแล้วบันทึกคะแนนเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนสอบหลังเรียน (Posttest)

2. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่นนิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ปีการศึกษา 2559 สัปดาห์ละ 3 วันๆ ละ 1 ครั้งๆ ละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 30 ครั้ง 15 ชั่วโมง และในช่วงดำเนินการทดลองมีการประเมินผลพฤติกรรมการกล้าแสดงออก แบบประเมินมีลักษณะเป็นข้อคำถามที่นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมเชิงบวกจำนวน 10 ข้อ เด็กมีพฤติกรรมการแสดงออก 5 ลักษณะ ได้แก่ กล้าแสดงออกทางวาจาด้วยความมั่นใจ, กล้าแสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจ, กล้าทำกิจกรรมและลองทำสิ่งใหม่ๆ, กล้าแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ, และมีความภาคภูมิใจในตนเอง มีการจัดระดับคุณภาพความเหมาะสมเป็น 3 ระดับ คือ ดี ปานกลาง น้อย ซึ่งเกณฑ์ให้คะแนนเป็น 3 2 1 ตามลำดับ

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการประเมินผลหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

4. นำผลที่ได้จากการทดสอบไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 การตรวจสอบคุณภาพของการจัดประสบการณ์การแสดง บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ใช้แบบประเมินการจัดประสบการณ์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามลิเคอร์ท (Likert's Scale)

1.1.2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถ ทางด้านภาษา ดำเนินการ ดังนี้

1.1.2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับตัวชี้วัด

1.1.2.2 วิเคราะห์หาค่าระดับความยากง่าย (p) และค่าอำนาจ จำแนก (r)

1.1.2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้ สูตร KR_{20} ของ คูเลอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

1.1.2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรม การกล้าแสดงออกโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณา จากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อคำถาม ดัชนีพฤติกรรมความคิดเห็น ที่ต้องการวัด

1.1.2.5 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach)

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1.2.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถทางด้านภาษา

ของเด็กปฐมวัยก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่นิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออก ของเด็กปฐมวัย โดยใช้การทดสอบค่าที่แบบสองกลุ่มไม่อิสระกัน (t-test แบบ Dependent Samples)

1.2.2 วิเคราะห์การกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่เรียน

ด้วยการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่นิทานเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย เป็นการหาค่าเฉลี่ย แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกรกล้าแสดงออก (เมตตา บุญยะศรี, 2552, หน้า 53)

มาก	ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.51–3.00
ปานกลาง	ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.51–2.50
น้อย	ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.00–1.50

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ในขณะปฏิบัติกิจกรรม การดำเนินการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่นิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษาและการกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ดังนี้

2.1 ด้านการฟัง

2.2 ด้านการพูด

2.3 ด้านสังคม และกระบวนการกลุ่ม

2.4 ด้านการกล้าแสดงออก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551, หน้า 119)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนข้อมูลหรือความถี่ทั้งหมด

1.2 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) (Arithmetic Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

x แทน คะแนนของแต่ละคน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคน

N แทน จำนวนข้อมูลหรือตัวอย่างทั้งหมด

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 106)

$$S.D. = \frac{\sqrt{N \sum x^2 - (\sum x)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน จำนวนข้อมูลหรือตัวอย่างทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การหาค่าระดับความยาก (Difficulty: p) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในด้านภาษา ในด้านการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 84)

สูตรการหาความยากง่าย

$$p = \frac{Ru + Rl}{2f}$$

เมื่อ P แทน ระดับความยาก

Ru แทน จำนวนคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก

Rl แทน จำนวนคนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

f แทน จำนวนคนกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ ซึ่งเท่ากัน

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r) ของแบบทดสอบวัด

ความสามารถทางด้านภาษาในด้านการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 90)

สูตรหาค่าอำนาจจำแนก

$$r = \frac{Ru + Rl}{f}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก

Ru แทน จำนวนคนกลุ่มสูงที่ตอบถูก

Rl แทน จำนวนคนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

f แทน จำนวนคนกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ ซึ่งเท่ากัน

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัด

ความสามารถทางด้านภาษาในด้านการฟัง และการพูดของเด็กปฐมวัย สูตร (KR₂₀) ของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 96)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบ

P แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่งๆ = $\frac{R}{N}$

เมื่อ R แทน จำนวนผู้ตอบถูกในข้อนั้น

N แทน จำนวนผู้สอบ

q แทน สัดส่วนผู้ตอบผิดในข้อหนึ่งๆ = 1 - p

S² แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบแต่ละข้อ

โดยการหาค่า IOC ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรมกับเนื้อหา หรือระหว่างข้อสอบ
กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความสามารถทางด้านภาษา
ในด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เปรียบเทียบ
คะแนนหลังเรียนและก่อนเรียนโดยใช้สถิติ t-test ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน
(Dependent samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต
เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ผลต่างระหว่างคู่คะแนน (ก่อนเรียนและหลังเรียน)
 $\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนนักเรียนแต่ละคน
 $\sum D^2$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนนักเรียนยกกำลัง
 $(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียน
ทั้งหมดยกกำลัง

3.2 วิเคราะห์การกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยต่อการจัดประสบการณ์
การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านภาษา
ของเด็กปฐมวัย ใช้สถิติดังนี้

3.2.1 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$)

3.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.2.3 เกณฑ์การประเมินการกล้าแสดงออก (เมตตา บุญยะศรี,
2552, หน้า 53)

มาก	ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.51-3.00
ปานกลาง	ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50
น้อย	ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี